«Βάκχες»

Ο Λούκα Ρονκόνι σκηνοθέτησε τις «Βάκχες» χωρίς μεράκι. Εντόπισε όμως τη ζωτικότητα του Χορού

Της Κ. ΡΑΠΑΝΑΚΗ

Στη Μακεδονία στην Αυλή του βασιλιά Αρχελάου, έγραψε ο Ευριπίδης τις «Βάκχες» και την «Ιφιγένεια εν Αυλίδι». Οι «Βάκχες» διδάχθηκαν μετά το θάνατό του, στην Αθήνα, το 405 π.Χ. από τον γυιό του.

Ο Διόνυσος ανθρωπόμορφος και δισυπόστατος, εκδικητής και ελευθερωτής συγχρόνως. Σκληρός τιμωρός σε όσους αμφισβητούν τη θεϊκή του υπόσταση.

Ελευθερωτής σε όσους αποδέχονται τη νέα θρησκεία, την ανανέωση, την αλλαγή, εξουσιάζει το σώμα και την ψυχή. Οι γυναίκες της Θήβας, βακχεύουν. Ο Πενθέας που διώκει τον Διόνυσο και τον θίασό του βρίσκει τελικά οικτρό θάνατο από την ίδια του τη μάνα την Αγαύη που εξορίζεται από το Διόνυσο στο τέλος του έργου.

Είναι η τέταρτη φορά που ο Ρονκόνι σκηνοθετεί τις «Βάκχες». Αρχικά στο Μπούργκτεατερ της Βιέννης το 1973. Κατόπιν στο «Πράτο» της Φλωρεντίας (1977-1979). Αργότερα στην «Ελληνική Τριλογία» (2002-2003) του σκηνοθέτη όπου περιλαμβάνονται τα έργα: «Προμηθέας Δεσμώτης» του Αισχύλου, «Βάκχες» του Ευριπίδη και «Βάτραχοι» του Αριστοφάνη.

Φέτος στην Επίδαυρο με το «Piccolo Theatro» προσεγγίζοντας για τέταρτη φορά το συγκεκριμένο Ευριπίδειο κείμενο, ο Ρονκόνι εστίασε στη δύναμη και στην επιβολή της εικόνας, χρησιμοποιώντας ανομοιόμορφα κομμάτια για τη σύνθεσή της. Θραύσματα με απομιμήσεις αρχαϊκών μαρμάρων, έναν ογκώδη πύργο που έμοιαζε να προέρχεται από τη ρωμαϊκή εποχή και συμβόλιζε τη φυλακή του Διονύσου καθώς άνοιγε εκ θεμελίων για την απελευθέρωση του θεού.

Τα κοστούμια των G. Sbicca, S. Valsecchi ήταν διαφόρων εποχών. «Ενα παζλ ετερόκλησης σύνθεσης. Δερμάτινοι θώρακες, μαύρο, μακρύ περίβλημα για τον Διόνυσο, άνδρες με ρεπούπλικο, ο Χορός ντυμένος σε γήινα, ζεστά χρώματα. Επιβλητικές σκηνικές εικόνες, μ' έναν λόγο μονότονο χωρίς κυματισμούς και εξάρσεις. Επιπλέον δεν ξέρω γιατί σε ορισμένους σκηνοθέτες αρέσει η παρουσία ανθρώπων με ρεπούπλικο που συνοδεύεται από σακάκι ή καπαρντίνα στοιχείο που το προσθέτουν αψυχολόγητα στις παραστάσεις ως μοντερνιστική αντίληψη ή ως καινοτόμο λύση. Ισως σαν αναφορά-συμβολισμό του σύγχρονου θεατή.

Στη συγκεκριμένη παράσταση ο Ρονκόνι στόχευσε ακριβώς στο κέντρο με τον Χορό. Ντυμένες με γήινα χρώματα, οι Βάκχες, κομμάτι της ζωικής φύσης, αλλοπαρμένες από τη θεϊκή μανία, σύρριζαν, μαίνονταν, αποκλειστικά δοσμένες, αφιερωμένες στο Διόνυσο. Ενας θίασος γυναικών άλλοτε άγριος, αιμοδιψής και άλλοτε απόλυτα υποταγμένος στη θεϊκή εξουσία. Ενα ατόφιο κομμάτι εξαιρετικής θεατρικότητας. Επιβλητικές οι παρουσίες των: M. Popolizio (Διόνυσος), G. Crippa (Πενθέας), O. Boccardo (Αγαύη) αλλά χωρίς εσωτερική δύναμη ερμήνευσαν επιφανειακά τους ρόλους τους και περιορίστηκαν στην απαγγελία. Χωρίς μουσική και με λόγο χωρίς αυξομειώσεις, ο Ρονκόνι έστησε μια κουραστική παράσταση με μοναδική εξαίρεση το απαστράπτον διαμάντι του Χορού.